

af faste Gager for Præsterne, og jeg skal da derom bemærke, at, hvad der har været en Hovedgrund for Ministeriet og for dem, der have sluttet sig til Ministeriet, til ikke at gaa ind paa denne anden Bestemmelse, er det Samme, som jeg ved 1ste Behandling her havde Leilighed til næriere at udvikle, nemlig, at det slet ikke vilde stemme med Præstens Forhold i det Hele taget. Det kan for det Første slet ikke negtes, at der derved vilde ske en total Forandring i det Forhold, hvori Præsterne nu gjennem Aarhundreder have befundet sig overfor Menighederne, hvortil ogsaa hører dette, at de tildels, ja endogaa for en overveiende Del, have maattet følge med Menighedernes Raar og sammen med dem have maattet bære de gode og daarlige Virkninger af gode og onde Aar. Det er vel muligt, at der kan anføres enkelte Tilfælde, hvor Forholdet har haft en anden Bessaffenhed, men jeg skal imidlertid ikke fordybe mig i disse enkelte Tilfælde, og jeg skal derfor ogsaa afholde mig fra at bemærke Noget om de Exempler i saa Henseende, hvormed det sidste ærede Medlem fremkom. Jeg tror nemlig ikke, at det enten er godt eller af nogen Betydning at fremdrage saadanne enkelte Tilfælde. Multigtvis forholde de sig fuldstændig saaledes som fremkillet, men selv om de forholde sig ganske saaledes, bevise de jo dog ikke Andet, end hvad man veed i Forveien uden at behøve noget-somhelst Bevis derfor, nemlig at der i enhver større Klasse af Embedsmænd, ligesaavel som i enhver Klasse af andre Mænd, altid findes Nogle, som i det enkelte Tilfælde ville bære sig ad paa en forfæret Maade. Og det er derhos misligt at fremdrage saadanne enkelte Tilfælde, fordi de let af Andre opfattes som indeholdende et Tegns paa, hvorledes den vedkommende Embedsklasse i det Hele taget bærer sig ad. Men imod Rigtigheden heraf tror jeg dog rigtignok, at man bestemt maa protestere. Og selv om det virkelig kunde siges, at den hele Maade, hvorpaa Præsterne saa deres Lønning, i mange Tilfælde har virket skadeligt ind paa deres Forhold til Menighederne, saa tror jeg dog, at det i Almindelighed taget maa siges at være ligesaa sandt, at Samlivet mellem Præsterne og

Menighederne ogsaa dergjennem har faaet en noget anden og fyldigere Bessaffenhed, end Tilfældet vilde have været, naar Præsten havde staaet rent udenfor som den, der hver Maaned hævde sin Løn paa Amtstuen. Men dernæst vilde det ogsaa i andre Henseender være uheldigt at stille Præsterne ganske paa samme Maade som andre Statsembedsmænd. Paa denne sidste Omstændighed har jeg dog allerede et Par Gange, navnlig ved 1ste Behandling, tilladt mig at henlede Opmærksomheden, og jeg skal derfor ikke nu vende tilbage dertil.

De anførte Grunde have afgivet Hovedgrundene for Ministeriet og i sin Tid for Kirkekommissionens Majoritet til ikke at gaa ind paa en saadan fuldstændig Omordning som den af Folkethinget vedtagne. Men, selv om man nu ogsaa maatte være af en anden Mening i saa Henseende, saa tilstaar jeg dog, at det forekommer mig besynderligt, at man i den Grad er greben af Usikkerheden af en fuldstændig Omordning, at man mener, at den absolut maa ske nu, og at man derfor slet ikke kan forsone sig med en noget anden Ordning, som man dog indrømmer i mange Henseender vil virke i samme Retning, som den fuldstændige Omordning, og som jo derhos til Syvende og Sidst heller ikke behøver at blive aldeles endelig og saameget mindre neppe vil blive det, som selve den foreslaaede Lov jo skal til Revision efter en vis Tid, hvorved man altsaa vil kunne komme til at bedømme, hvorledes den har virket. — At en Lov som den foreslaaede i den Form, hvori den anbefales fra Ministeriets og nu ogsaa fra det herværende Udvalgs Flertals Side, i væsentlige Henseender vil virke til at afhjælpe Ulemper og ligeledes vil kunne virke gavnlig med Hensyn til Præstens økonomiske Stilling, maa jo dog indrømmes. Det kan ikke negtes, at de største Forskjelligheder derved aldeles ville forsvinde, og det kan heller ikke negtes, at man derved vil stille den begyndende Præst saaledes, at der i Virkeligheden ikke længere kan blive Tale om, at han strax i Begyndelsen bliver i den Grad ruineret i Embedet, at han i hele sin paafølgende Embedstid ikke kan blive fri for Virkningerne deraf. Man har ved Bestemmelsen om Alderstillelag, hvorved man søger at